

Bärbart och portabelt – nå't nytt?

Ja, det skulle man ju kunna luras att tro när man ögnar igenom veckans reklamutbud.

Men inte är det så, bärbart och portabelt har alltid funnits även om det krävdes litet mera armstyrka förr i tiden.

Batteridrivet och uppladdningsbart hade man aldrig hört talas om i stugorna men det ersattes av vevgrammofonen.

Skivspelaren – med sin fem-tio meter långa fjäder som stod för energin – hade också ett fack i locket med plats för tio stenakor.

Några plåtaskar fulla med stift fyllbordade anläggningen för efter två låtar rekommenderades stiftbyte.

En komplett discjockeyanläggning som precis fick plats på cykelns pakethållare.

MEN SKA SANNINGEN fram, så var det väl inte så himla kul alla gånger att plocka fram en hög skärvar vid utflyktens slutmål, bara för att man fört ner i en ynkta grusvägsgrop.

Och det där med plattornas skörhet var ett stort problem.

Ända fram till 1929 då lösning-

en på problemet uppenbarade sig i en frälsare skepnad vid namn Durium.

Ett amerikanskt patent som byggde på att göra grammofonskivor av papper med en plastbeläggning. Skivorna blev en succé och gavs ut i ett flertal länder och i Sverige lanserades den som "Veckans skiva".

Den gick att prenumerera på som en veckotidning och eftersom den var tillverkad av "paper and plastic" så höll den för att skicka med posten.

I Sverige utkom 106 stycken Durium mellan åren 1932-1933.

Men varför så kort tid, jag menar, det kunde väl inte bli bättre.

Men inga träd får växa till himlen och det dröjde inte länge förrän problemen med pappskivorna infann sig.

► **Papperet sög i sig fukt och de oförstörbara skivorna rullade ihop sig, blev buckliga och oanvändbara.**

I ett sista försök att rädda produkten lanserades "En lika enkel som genial uppfinning – skivhållaren av metall".

Till följd av sin tyngd pressade

Batteridrivet och uppladdningsbart hade man aldrig hört talas om i stugorna men det ersattes av vevgrammofonen.

den skivan fullkomligt tätt mot tallriken varigenom eventuella skevningar eliminerades och ett ännu renare ljud erhöles.

Men tyvärr, det räckte inte och efter otaliga "unidentified flying objects" i lika många "unidentified living rooms" var konkursen ett faktum.

AFFÄRSIDÉN DÄREMOT var genial. Prenumeranten fick inte bara varje vecka nya låtar i lådan, man fick också information om Clara Bows comeback och en recension av skillingtrycket "På blomsterklädd kulle".

"En bekant visa om ett rörande möte mellan tvenne älskande där de lovade varandra vad älskande brukar. Hulda är emellertid ostadig i sin håg och under det att Hjalmar kämpar i kriget för sitt fädernesland gifter sig Hulda med en annan. När Hjalmar så återkommer på hennes bröllopsdag dö de alla tre.

Denna visa lär oss att vi skola älska med försiktighet, ty kärlekens uppgift är ej att utsläcka människoliv utan som bekant det motsatta".

Snacka om att språket förändrats en del genom åren.

Men annars då? Jo det gamla vanliga, utvecklingen har inte gått så där rasande fort som vi ständigt tjarar om.

Musikanläggningarna har för det mesta varit portabla även om formatet är betydligt behändigare i dag.

Men telefonerna då, inte var väl dom bärbara förr i tiden?

► **Jo då, det var bara att lyfta baketitmojen och gå – i alla fall så långt sladden räckte.**

Torbjörn S. Karlsson